

**การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
Risk Management of School Administrators Under Suphanburi Primary
Educational Service Area Office 3**

อารีรัตน์ พึ่งงาม¹ และ พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี^{1,2}

Areerat Phuengngam¹ and Pongsak Ruamchomrat²

Kanchanaburi Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, Email: areerat6719@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยง และเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 309 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การรายงานและติดตามผล รองลงมาคือ การจัดการและจัดทำแผน

* ได้รับบทความ: 26 มิถุนายน 2566; แก้ไขบทความ: 15 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2566

บริหารความเสี่ยง การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยง ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้บริหารและครูของสถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติ น้อยกว่า ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the investigate and compare the risk management practices of school administrators under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by school size.

The sample consisted of 309 school administrators and teachers under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3, obtained based on stratified random sampling by school size. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire with a content validity of 0.67-1.00 a reliability of 0.96. Data were analyzed using statistics to determine percentage, mean, and standard deviation. and one-way analysis of variance and Scheffé's method for testing the pairwise mean difference with statistical significance levels of 0.05

The findings were as follows:

1. Overall risk management by school administrators under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. When individual aspects were considered, all aspects were at a high level. An aspect with the highest mean was reporting and monitoring, followed by management and risk management plan preparation, setting objectives, risk identification, and risk assessment, respectively.

2. When the overall risk management of school administrators under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3 was compared by school size in overall and in each aspect there were statistically significant differences. The practice of risk management by administrators and teachers in a small-sized school group was lower

than that in medium-sized and large-sized school groups.

Keywords: Risk Management; Administrators

บทนำ

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี นวัตกรรม และการแข่งขัน ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปรับตัวและพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น การดำเนินงานต่าง ๆ จึงต้องมีความระมัดระวัง ด้วยการดำเนินการอย่างโปร่งใสและนำทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งในการจัดการศึกษานั้นปัจจุบันต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนอยู่เสมอ ดังนั้นการจัดการศึกษาต่างให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 2)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 35 กำหนดให้การบริหารสถานศึกษาให้เป็นนิติบุคคล จึงทำให้เกิดอำนาจในการบริหารมากขึ้น การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วอาจส่งผลให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีโอกาสผิดพลาดในการดำเนินงานทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนาจึงอาจก่อให้เกิดปัญหาถูกร้องเรียนตามมาได้ การให้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 มาตรา 9 (1) กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติการไว้เป็นการล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กล่าวคือ การกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความเสี่ยงในข้อ 5 ให้หน่วยงานรับตรวจจัดวางระบบการควบคุมภายในโดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในทำระบบนี้เป็นแนวทาง โดยอย่างน้อยต้องแสดงข้อมูล ได้แก่ สรุปภารกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญในระดับหน่วยรับตรวจและระดับกิจกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยเฉพาะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์และจริยธรรมของผู้บริหารระดับสูงและบุคคลในหน่วยรับตรวจความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่สำคัญ ผู้รับผิดชอบประเมินระบบการควบคุมภายในและวิธีการติดตามประเมินผล และ ข้อ 6 (2) รายงานผลการประเมินความเสี่ยงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดรวมทั้งข้อมูลสรุปผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของการควบคุมการประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร การติดตามประเมินผล (จรัญ พะโยม, 2557 : 22-34)

การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมให้บุคลากรต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงเพื่อช่วยให้การบริหารความเสี่ยงดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามขั้นตอนอย่างชัดเจนสามารถควบคุมและตรวจสอบได้ (สุธีระ เดชคำภู, 2564 : 85-97)

กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงโดยได้จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด วิธีการ กระบวนการและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงโดยกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5 ขั้นตอน คือ

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และ 5) การรายงานและติดตามผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 18) ถึงแม้สถานศึกษาดำเนินการบริหารความเสี่ยงดังที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายก็ตาม แต่ปัจจุบันยังพบว่าสถานศึกษามีการบริหารความเสี่ยงเพียงแค่บางส่วนซึ่งยังไม่ครอบคลุมทุกมิติ

ในระดับองค์กรยังมีผู้ที่สนใจกระทำความผิดและผู้ที่กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดการความเสี่ยงอีกเป็นจำนวนมาก จนนำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนเรื่องทุจริตหรือถูกลงโทษทางอาญา เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมจึงเป็นประเด็นปัญหาในการบริหารงานที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงและสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและอุปสรรคต่อการพัฒนาองค์กรอีกด้วย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2565 : 1) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อจะเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาปรับปรุงการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 1,569 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 126 คน และครูผู้สอนจำนวน 1,443 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 309 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามคู่มือการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมี 5 ด้าน

2.2 คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพบว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานบัณฑิตศึกษา สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เพื่อให้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับครู ในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 309 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 309 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

4.2 การวิเคราะห์การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) จำแนกเป็นรายข้อรายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981 : 195)

4.3 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 1

การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.13	0.31	มาก
2. การระบุความเสี่ยง	4.13	0.35	มาก
3. การประเมินความเสี่ยง	4.12	0.35	มาก
4. การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	4.16	0.33	มาก
5. การรายงานและติดตามผล	4.19	0.34	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.28	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ การรายงานและติดตามผล ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.34) รองลงมาคือ การจัดการและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.33) การกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.31) การระบุความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.35) และการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.35) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม ดังตารางที่ 2

การบริหารความเสี่ยง ของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						F	Sig.
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.01	0.34	4.20	0.26	4.25	0.23	18.40**	0.000
2. การระบุความเสี่ยง	4.00	0.39	4.18	0.31	4.30	0.23	17.33**	0.000
3. การประเมินความเสี่ยง	3.99	0.39	4.17	0.31	4.27	0.24	15.45**	0.000
4. การจัดการและจัดทำแผน การบริหารความเสี่ยง	4.06	0.39	4.17	0.29	4.33	0.21	13.37**	0.000
5. การรายงานและติดตามผล	4.08	0.39	4.24	0.32	4.28	0.20	9.71**	0.000
รวมเฉลี่ย	4.03	0.33	4.19	0.24	4.29	0.13	20.45**	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 3

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดสถานศึกษา		
		ขนาดเล็ก (Sig.)	ขนาดกลาง (Sig.)	ขนาดใหญ่ (Sig.)
		4.03	4.19	4.29
ขนาดเล็ก	4.03	-	-0.16** (0.000)	-0.26** (0.000)
ขนาดกลาง	4.19	-	-	-0.10 (0.080)
ขนาดใหญ่	4.29	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวม ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ แต่สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีความตระหนักถึงการบริหารความเสี่ยง อีกทั้งยังให้ความสำคัญในกระบวนการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหาย จึงได้ดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพิมพ์ทิพย์ ปัญญาบุญ และ สฤณีพงษ์ ลิ้มปิษฐ์ (2559 : 1-8) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงตามทฤษฎีกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับจิรนนท์ ทองอ่วม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะ ขนาดสถานศึกษาต่างกันส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ มาลัย พวงพิลา (2564 : 165-178) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับสันต์ ศรีสุวรรณโณ และ รุจิราพรรณ คงช่วย (2566 : 173-191) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในสถานการณ์โควิด-19 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความเสี่ยงตามขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษานขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารความเสี่ยงเป็นเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ในอนาคตหรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายทั้งนี้เป็นเพราะตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงินหรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษาได้และขนาดสถานศึกษามีผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงเป็นอย่างมากเพราะมีบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย พวงพิลา (2564 : 165-178) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า รายด้าน ด้านการเงิน ด้านกฎระเบียบและด้านกลยุทธ์ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารความเสี่ยงมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนในด้านการดำเนินงาน โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาการบริหารความเสี่ยงมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารควรนำผลของการบริหารความเสี่ยงไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 1.2 ผู้บริหารควรมีการพิจารณาเหตุการณ์ที่อาจเป็นอุปสรรคและทำให้การบริหารความเสี่ยงไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแผนบริหารความเสี่ยงและสามารถจัดการกับความเสี่ยงไปในทิศทางเดียวกัน
- 1.4 จากผลการเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 พบว่า การบริหารความเสี่ยงจำแนกตามขนาดสถานศึกษาความแตกต่างกันในทุกตัวแปร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจ พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อการบริหารความเสี่ยงให้ครูในสถานศึกษา

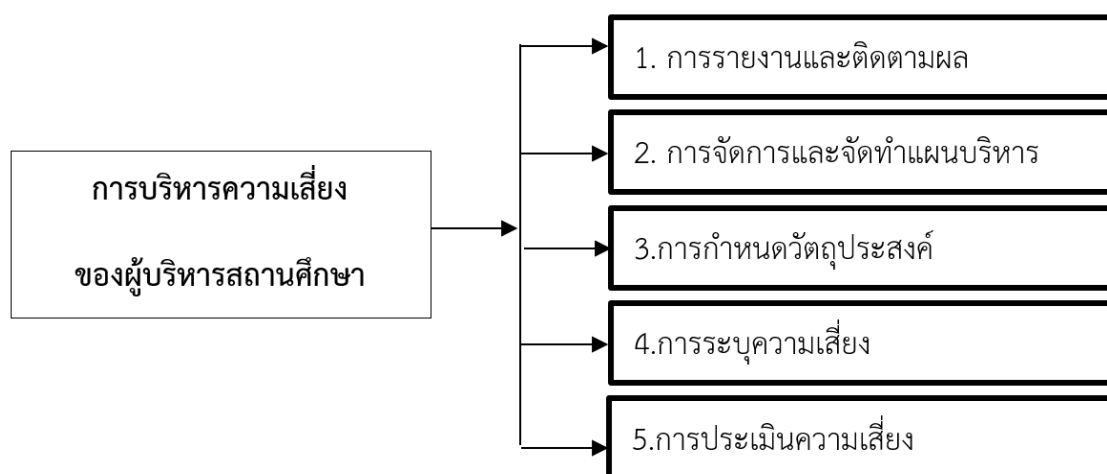
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3
- 2.2 ควรศึกษาเรื่องการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2.3 ควรศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติและเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรัญ พะโยม, ทวนทอง เขวกีรติพงศ์ และ ปาจริย์ ผลประเสริฐ. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ เขต 2. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(2), 22-34.
- จิรนนท์ ทองอ่วม. (2560). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1. (วิทยานิพนธ์

- ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- พิมพ์ทิพย์ ปัญญาบุญ และ สฤณีพงษ์ ลิ้มปิยะเรศ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงตามทฤษฎีกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*, 5(1), 1-8.
- มาลัย พวงพิลา. (2564). สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 5(1), 165-178.
- วสันต์ ศรีสุวรรณโณ และ รุจิราพรรณ คงช่วย. (2566). การบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในสถานการณ์โควิด-19. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(1), 173-191.
- สุธีระ เดชคำภู. (2564). การบริหารจัดการความเสี่ยงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตรัชโยธิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(1), 85-97.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3. (2565). ข้อมูลจำนวนครู. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2566, จาก http://www.spb3.go.th/spb3/agency_structure_contact.php/.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (4th ed.). Englewood Cliff: Prentice.
- Hall.Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.